5.2.2.2 Čas in dovršnost/nedovršnost pri citiranju ter povzemanju

Za strokovno-znanstveno pisanje je med glagolskimi oblikami poleg *smo* najbolj tipičen nedovršnik v sedanjiku tretje osebe množine, sledi mu ista oblika v ednini – oz. če se izrazimo bolj razumljivo: oblike glagola, kot jih ponazarjajo *vplivajo, predstavljajo, kažejo* in *vpliva, predstavlja, kaže*.

Nedovršnik v sedanjiku 3. osebe imenujemo tudi splošni sedanjik. Gre za obliko, ki označuje brezčasnost, veljavnost nasploh, ne samo v trenutku pisanja ali govorjenja.

Splošni sedanjik v množini ali ednini (redkeje v dvojini) je v strokovno-znanstvenih besedilih pogost pri citiranju in povzemanju. Npr.:

> Bučar in drugi (2000, str. 42–43) opozarjajo, da hipoteze, katerih rezultat že poznamo in bi ga zgolj ponovno potrdili, ne pripeljejo do zanimivega diplomskega dela.
>
> Avtor poudarja, da se pri proučevanju stila praviloma osredotočamo na način, na katerega /.../.

Seveda pa lahko ugotovitve in misli drugih citiramo ali povzamemo tudi s preteklikom, le da z eno pomembno razliko glede na obliko, ki smo si jo ogledali pravkar. Poskusite razliko najti sami:

> Veit in drugi (2001, str. 371) so hudomušno, a v bistvenem povzeli težavo /.../, in sicer tako: »Konec koncev, kaj pa naj človek še napiše, potem ko je napisal že vse, kar je moral?«
>
> Swales je nov pristop utemeljil na izhodišču, da strokovne angleščine /.../.

Če ste razliko prepoznali v nedovršnosti oz. dovršnosti glagolov, imate prav. Glagolski čas in vid se pri citiranju in povzemanju družita na naslednji način:

a) sedanjik + nedovršnik, npr. *avtorji opozarjajo, avtor poudarja,*

b) preteklik + dovršnik, npr. *avtorji so povzeli, avtor je utemeljil*; lahko pa **tudi nedovršnik** (*avtor je utemeljeval*), a le, če želimo izpostaviti trajanje ali ponavljanje dejanja.

V zadnjih letih se pojavlja predvsem napačna raba dovršnika v sedanjiku, ki se glasi: **Swales nov pristop utemelji na izhodišču, da strokovne angleščine* /.../. Taka oblika glagola v besedilo vnaša dramatičnost, ki je za strokovno-znanstveno vsebino moteča, najbolj opazna pa je takrat, ko je preostalo besedilo napisano v pretekliku. Prim.:

> *Swales je k analizi besedil pristopil drugače. Menil je, da akademske angleščine ni mogoče poučevati zgolj s kvantitativnimi podatki. Zanimali so ga komunikacijski namen besedila, diskurzna skupnost in žanrske konvencije. Swales nov pristop utemelji na izhodišču, da strokovne angleščine /.../.

Zapomniti si torej velja:

Napačno	**Pravilno**	
avtor opozori, da ...	avtor opozarja, da ...	avtor je opozoril, da ...
avtorji utemeljijo, da ...	avtorji utemeljujejo, da ...	avtorji so utemeljili, da ...

Znam. Razumem. Želim vedeti še več.

VAJA 1: Označite splošni sedanjik.

a) Besedilo lahko tvori že ena sama beseda /.../. /Besede/ se druga ob drugo razvrščajo po slovničnih pravilih in glede na pomen.

b) Za razliko od stavčnega prilastka polstavčni nima povedka.

c) V slovenskem pravopisu imata vezaj in pomišljaj različni vlogi.

č) Ob običajnih ali dvojnih narekovajih se uporabljajo tudi enojni narekovaji, ki /.../ v citatu zamenjujejo narekovaje, ki jih vsebuje že izvirnik.

VAJA 2: Čas + dovršnost/nedovršnost: popravite označene dele besedila.

a) Bregar Golobič (2004) v svojem prispevku prikaže raziskovanje, v katerem /.../.

b) Glazzard (2014) opiše primer šole s severa Anglije, na kateri je 48 % otrok, ki imajo odločbo za otroke s posebnimi potrebami.

c) Podatke glede prognoze in preživetja slovenskih pacientov z AML predstavi Mlakar (2009), ki poudari, kako pomembna je starost ob diagnozi te bolezni.

č) Gostečnik (2010b, 163) navede tri odnose, ki so bistveni za zdrav razvoj otroka.

d) Na tej točki je zelo pomembno ločevanje med pojmoma begunec in migrant. Edwards (2016) opozori, da med pojmoma begunec in migrant obstaja pomembna razlika.